

Шочмо эл, порылык да чын верч!

Будь готов!

45-ше (3641) №,
2023 ий 10 ноябрь,
кугарня.

Ямде лий

0+

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

Кеч-могай школьыш я меро-приятыйыш от мий – «Ямде лий» газетым чыла вере куанен лудыт. Самырыкышт годым коча-кова, ача-ава-влак кылым кученыт гын, кызыт нунын икшывышт кумылан улыт. Теве Алина Александрова (Советский, Шуарсола), Вера Иванова (Йошкар-Ола, 14-ше номеран гимназий), Таня Глазунова (Медведево гимназий), Драгор Янаев (Медведево, Арбан), Виолетта Трифонова ден Дана Актанаева (Советский, Кельмаксола) «Ямде лий» газетым арня еда шўм вургыж вучат. Нуным снимкыште ужыда. Изирак ийготан-шамыч кўчык почеламутым лудаш, кандашымше лаштыкысе заданий-шамычлан вашмутым кычалаш йоратат гын, кугурак класлаште тунемше-влаккан шо-наш таратыше статья ден кужу ойлымашым шергалаш келша. Южышт заметкым, ойлымашым, почеламутым возкалат.

– Газетын лўмжак чаплын йонга – «Ямде лий». Тудо поро кумылан, кеч-могай пашаште ончылно лияш тарата, Шочмо элым да чыным йораташ туныкта. Йоча газетым тек кажне марий йоча лудеш, – ойлат ўдыр-рвезе-влак.

Х.АЛЕКСАНДРОВА.

Тек кажне икшыве лудеш!

Авторын фотожо.

2024 ийын икымше пелийжылан «Ямде лий» газетлан тўрлў йон дене возалташ лиеш:

верласе связь отделенийлаште: ак – 432 тенгеат 48 ыр;

podpiska.pochta.ru сайт полшымо дене;

редакций гоч: ак – 150 тенге;

электрон газетым луднеда гын, 89027382237 телефон номер дене Сбербанкыш 150 тенгем колтыза да yamde_lii@mail.ru адресыш лўмнердам возыза.

ПОДПИСКЕ

Индекс – П4696.

Рекламе.

Подпискым ыштыше-влак коклаште **лотерей** модыш эртаралтеш. Квитанцийым редакцийышке колтыман. **Тўн приз – 3D ручка.**

Фотом школ архив гыч налме.

Оршанке район Кугунур школышто «Шкетан лудмаш» республикысе краеведений конференций эртаралтын. Тудо марий сылнымутын классикше Я.П.Майоров-Шкетанын шочмыжлан 125 ий теммылан пӧлеклалтын. Кугу мероприятийыш республикын тӱрлӧ районжо гыч шӱдӧ утла участник чумырген.

Ӱдыр-рвезе-влак вич секцийыште мастарлыкыштым ончыктеныт. Шке серыме я вес авторын почеламутышым устан лудыныт, Я.П.Майоров-Шкетанын мыскара ой-

лымашыже я пьесын ужашыж почеш инсценировкак ончыктеныт (**снимкыште**), ойлымашыжым сылнын лудыныт, произведенийлаж почеш сӱретым аклаш колтеныт, шымлыме пашашт дене палдареныт.

– *Кугунур школ 1948 ий гыч Майоров-Шкетанын лӱмжым нумалеш. Серызын шӱлышыжӧ шинчымаш полатышкына курымешлан шыкен, шонем. Ме тудым шарнена гын, Шкетан курымла дене илаш тӱжалеш*, – оила марий йылмым туныктышо Л.Г.Елькина.

Х.АЛЕКСАНДРОВА ямдылен.

Историйым шергалына

1918 ий 11 ноябрьыште Икымше тӱнямбал сар пытен.

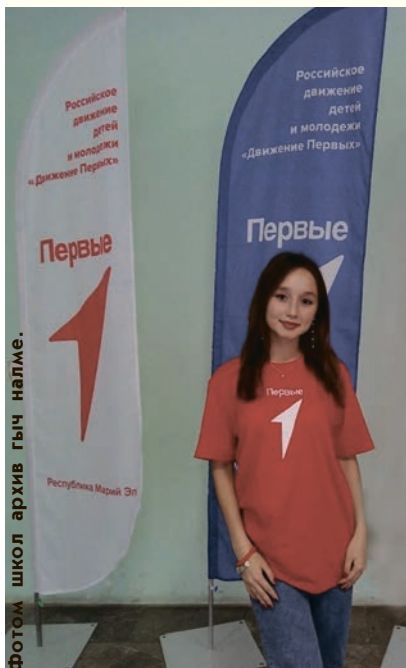
1480 ий 11 ноябрьыште Угра эйер воктене Иван III кугыжан руш войскажын да Золотая Орда ханын татар-монгол войскажын вашшогымышт мучашлалтын. Руш кугыжаныш эрыкшым пӧртылтен.

Эре ончыко

Медведево район Сурок посёлкышто верланыше «Лесная сказка» санаторийыште «Миг» республикысе практике лидер школын шыжымсе сессийже эртаралтын. Тушко йоча да самырык-влакын «Движение Первых» российысе толкыныштын енге-шамыч погыненыт. Школышко мыят ушненам (**снимкыште**). Иктевесе дене лишкырак палыме лийын, лидер койышым виянденна. Сценкым, йомакым модын ончыктенна, калык ончылыно мурым муренна, почеламутым каласкаленна. Тренинг-шамычат кугу пайдам ыштеныт. Пионер, комсомол илыш, нунын эртыме корнылашт дене лишкырак палыме лийинна. Икманаш, мӧнгӧ у кумыл, волгыдо шонымаш дене пӧртылынна. Эре ончыко!

Аня ПРОХОРОВА.

1-ше номеран Шернур школ.

Фотом школ архив гыч налме.

Российысе увер

У ий модышым

ыштен моштымыдам «Создай экспонат для Эрмитажа» тӱнямбал конкурсышто тергыза. Тудым кечмогай материал гыч ямдылаш лиеш. Йодмаш ден фотографийым

konkurs@aira.ru адрес дене электрон почтыш **1 декабрь марте** колтыза.

Кумылан кажне ег

экологий дене шинчы-машыжым диктантыште терген кертеш. Тудо **23 ноябрь марте** шуйна.

Тӱрыс увер – **dictant.site** сайтыште.

3-18 ияш ӱдыр-

рвезе-влак, «Разноцветные капли» всероссийский сӱрет конкурсышко ушныза. Идалыкын тӱрлӧ пагытшым, йӧратыме ерым але энгерым, вӱдысӧ илышым сӱретлыза. Пашам **рисую-воду.рф** сайтыш **27 ноябрь марте** колтыза.

Марий Элысе увер

Республикысе изо-сымыктыш тоштерыште «Край марийский» ончер почылтын. Тушто сымыктышын тӱрлӧ жанрже дене ямдылыме паша-влакым ужаш лиеш. Ончер **2024 ий 21 январь марте** шуйна.

«Большая перемена» всероссийский конкурсын финалже эртаралтын. Тушто Марий Эл гыч **М.Лежнина** сенгышыш лектын. Д.Катягин, Е.Мамаева, П.Щеглов, Л.Караева, А.Абдулаева, В.Кулалаева, М.Роженцова призёр лийыныт.

Республикысе марий тӱвыра рӱдер **7-25 ияш ӱдыр-рвезе-влак**лан «**О, мӱкш ава гай поро шочмо йылме...**» почеламутым сылнын лудмо республикысе онлайн конкурсым эртара. Паша ден йодмашым **mari-centr_konkurs@mail.ru** адрес дене электрон почтыш **23 ноябрь марте** колтыман.

Марий Эл нерген моктеммут

Шочмо кундем нерген марий поэт-влак ятыр почеламутым сереныт. Василий Элмарын «Мый йоратем родной элемым» почеламутшым кажне тунемше пала, шонем. 2 ноябрьште, Марий Эл Республикын шочмо кечыже вашеш, Йоца да самырык-влаклан В.Колумб лумеш книгагудышто лач тыгай луман республикысе лудмаш конкурс эртаралтын. Түрлө кундем гыч толшо ұдыр-рвезе-влак, шочмо кундемштым моктен, почеламутым марла да рушла лудыныт. Мый марий йочашамычым колыштынам, артист мастарлыкштым акленам. Тений шукинжо Советский, Медведево районла да Йошкар-Ола гыч лийыныт. Тунемше ден студент-шамыч утларакше Лидия Иксанован, Василий Крыловын, Иван Осминын, Семён Вишневскийын почеламутыштым лудыныт.

1-4-ше класса коклаште Медведево район Арбан

«Ямде лий» газет деч кумыландыше пөлекым Советский район Шуарсола школышто тунемше Алина Александровалан кучыктым.

школын тунемшыже Драгояр Янаев В.Элмарын «Мый йоратем родной элемым» почеламутшо дене сенгыш лектын. 5-9-ше класслаште тунемше-влак коклаште Медведево район Туршо школ гыч Екатерина Иванова М.Емельяновын «Толза мемнан деке» почеламутшо дене чыланштым ончылтен. Кугурак класслаште тунемше ден сту-

дент-шамыч коклаште Йошкар-Оласе Торгово-технологический колледжын студенткыже Виктория Иванова С.Вишневскийын «Марий Элем» почеламутшо дене ойыртемалтын. Ёдыр-рвезе-влаклан дипломым да чапле пөлекым кучыктеныт. Нуным снимкыште ужыда. Марий Эл нерген ятыр пашам колыштын, шочмо кундемштым утларак йораташ кумылангыныт, шонем.

Х.ТОКПУЛАТОВА.

Авторын фотожо.

ФОТОМ ШКОЛ АРХИВ ГЫЧ НАЛМЕ.

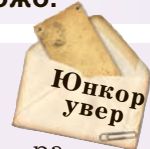
Тўшка вий дене

Школыштына «Подари книгу школьной библиотеке» ден «Сбор макулатуры» акций-влак эртаралтыныт. Классыште икте-весе дене кутырен келшен, тошто кагазым арня мучко погенна. Нылымше классна (снимкыште) икымше верыш лектын. Библиотекекыш книгама т ятыр конденна да тыгак сенгыше лийынна. Мый кажне ийын кум-ныл книгама пөлеклем. Библиотекарь Валентина Николаевна мокталтен. Икымше чырык пеш сайын мучашлалтын. Классыштына Юлиана Синичкина чыла «визытанлан» тунем пытарен. Мыйынат «нылытанем» шуко огыл. Куанле кумыл дене каникулым эртаренна.

Марина СТЕПАНОВА.

Волжский, Упшер.

Пайрем келшен

Школыштына пайрем келшен. Йоносы семинар эртаралтын. Тушко директор ден туныктышо-влак погыненыт. Түрлө ончерым, мероприятием, концертым ямдылена. Туныктышына Марина Васильевна мемнан классыште финанс грамотность дене урокым эртарен. Ме сценкым модынна. Мый концертыште «Туныктышем» мурым муренам. Нылымше классыште тунемше-шамыч курчак театрым ончыктеныт. Покро пайрем нерген кугурак класслаште тунемше ұдыр-рвезе-влак палдареныт. Туныктышо-шамыч мыланна таум ойленыт.

Ефросиния ЯКИМОВА.

Марий Турек, Сысоево.

*Енлан эре-эре
пөлекле порым,
Тунам лиеш пелен
ўшан йолташ.
Н.НИКИТИНА.*

Шинчымаш тўня

– Инна Евгеньевна, школ вуйлатышылан ныл ий пашам ыштеда. Тўнгалтыште могай нелылык дене тўжкенда?

– Директорын сомылжым шукташ тўналам манын, нигунам шонен омыл. Но тошкалтыш дене кўзымō семын эре кушкынам. Школышко 2011 ийыште толынам. Кугурак вожатый, профсоюз лидер, вуйлатышын алмаштышыже лийынам. Марий йылмым да литературым латкокимшо ий туныктем. Тўнгалтыште, мутат уке, нелын чучын. Икмыняр паша вачўмбакем иканаште возын. Сай польшкалышет, виян коллективет уло гын, сенымашке шуат.

– Те марий йылмым туныктеда. Йоча-влакат марий шўлышан кушкыт, очыни.

– Ме, туныктышо-влак, чыланат марий улына. Икте-весына коклаште марла кутырена. Чолгалыкнам чыла вере ончыкташ тыршена. Йоча-шамыг мемнан ончен кушкыт. Марий йылмым да сылнымутым куанен тунемыт. Мастарлыкыштым тўрлō конкурсышто тергат. «Конаков лудмаш» республикысе конкурсышто ончылно лийыныт, «Самырык тукум» республикысе конкурсышто

Школ изи – лектыш кугу

Ялысе изирак школлашке унала миет гын, ик классыште Яшукыж годым вич-лу йоча веле шинча. Тыгай сўрет чоным моткоч корштарат. Ялыште школ петырна гын, тудын пўрымашыжат кочо лиеш. Самырык ача-ава-влак, икшывыштын ончыкылыкышт верч тургыжланен, посёлкышко я олашке илаш куснат. Теве Шернур район Шўдымарий школышто икмыняр ий ончыч илыш гўжлен гын, кызыт тушто 44 йоча веле тунемеш. Латшым икшыве йочасадыш коштеш. Нунылан лу туныктышо ден ик воспитатель шинчымашым пуат. Школ илыш нерген директор И.Е.Ефимова (снимкыште – тунемше-влак дене пырля) дене мутланышна.

Фотом школ архив гыч налме.

кумшо верым сенген налыныт. Олимпиадылаштат уш-акылыштым тергат да ойырте-малтыт. Южышт почеламутым, ойлымашым возат.

– Школышто у технологий дене пайдаланаш йōн уло?

– Ялысе школым олесе дене от тагастаре. Туге гынат илыш деч вараш огына код. «Цифровая образовательная среда» программе почеш мыланна ноутбукым пуэныт. Урокым онайракын да келгын-ракын эртараш йōн лектын.

– Туге гынат могай пўсō йодыш-влак чоным тургыжландарат?

– Ялыште туныктышо-влак огыт сите, поснак тўнгалтыш класслаште. Тунемше-шамычын чотыштат ий гыч ийыш шагалемеш. Ача-ава-влак олаште пачерым налыт да

ешге тушко илаш куснат. Туге гынат волгыдо ончыкылыклан ўшанена.

– Ты тунемме идалык гыч школлаште йоча-влакым паша дене шуарымашлан кугу тўткыш ойыралтеш. Теат пашалан изинек туныктеда?

– «Паша айдемем илаш туныкта. Паша – волгыдо илыш корно. Паша деч посна илыше ег нигунамат шотан ок лий» калыкмут-влакым кажне тунемше пала, шонем. Школыштына сомыл деч нигō ок лўд. Мемнан пакчасаскам ончен кушташ келыштарыме кумдыкна уло. Тунемше-шамыг кушкылым шындат, кенеж гоч йыранлаште шўкшудым сомылат, вўдым шават. Тўшка пашаште келшен илаш тунемыт.

Х.АЛЕКСАНДРОВА мутланен.

Самырык туныктышо

Школышкына самырык туныктышо, моткоч поро, тыматле койышан Д.В.Сошина толын. Диана Владимировна математике урокым вўда. Ме тудын эртарыме урокышкыжо кумылын коштына да кажне шомакшыым шарнен кодаш тыршена. Туныктышына чылт акала чучеш. Кўлеш годым пайдале ой-кагашымат пуа, кертмыж семын полша. Самырык еным чылан пагалат.

Карина НИКОЛАЕВА.

Морко, Купсола.

Синквейн

Карандаш
Йошкарге, канде.
Воза, сўретла, удыра.
Кўлешан арвер.
Польшкалыше.

Яна РЕПИНА.
Советский, Ёрша.

Уш-акыл вий –
йылмыште.
Е.МУСТАЕВ.

Марий шўлышан

Дарина Поликарпова (снимкыште) Кужәнер район Йўледўр кыдалаш школышто 5-ше классыште тунемеш. Икымше класс гычак шинчымашым кыртмен пога. Тудо тўналтыш класслам чыла «визытанлан» тунем пытарен. Эн йоратыме предметше – марий йылме. Дарина школыштат, монтгыштат марла мутлана. Ёдыр чолгалыкшым тўрлө конкурсышто да мероприятийыште терга. Тидлан тудым тўналтыш класслам тунектышо Лилия Валентиновна Яковлева шўманден. Дарина изиж годсек почеламутым сылнын лудаш йората. Школышто веле огыл, районысо да республикысе лудмаш

конкурслашкат ушна. Чўчкыдын ончыл верыш лектеш.

Тений Дарина тунектышыжо да шке классше дене пырля «Орлёнок» всероссийский йоча рўдериш миен. Тыгай тора кундемыште икымше гана лийын. Ёдырлан чылажат онайын, моторын да ёрыктарышын чучын.

– *Мыланем поезд дене кудалаш, вес олаште лияш, теҥызым ужаш, тўрлө мероприятийыш ушнаш келшен. Моло кундемла гыч толшо ёдыр-рвезе-влак дене палыме лийынам. Вес ганат тушко каяш кумылем уло. «Орлёнокышто» лийме кок арня жап эн поро кышам коден,* – оила Дарина.

В.МАМАЕВА.

Фотом еш архив гыч налме.

400 ияш паша корно

Ковам Л.И.Александрова Арын школышто марий йылме ден литературым 32 ий тунектен. Тудын деч мемнан еш нерген шуко онайым пален налынам. Тукумыштына 15 тунектышо лийын. Нунын паша стажышт 400 ийымат эрта. Тунектымо пашалан тўналтышым кугу кугезе кочам М.В.Рябинов ден кугу кугезе ковам А.К.Рябинова ыштеныт. Михаил Василье-

вич 18 ияшыж годымак Арын школын директоржо лийын. Александра Клементьевна сай пашажлан Йошкар Знамя орден дене

палемдалтын. Нунын Людмила ёдырыш тмарий йылме ден литературым 40 ий тунектен, а

Роза Михайловна – руш йылме ден литературым 57 ий наре. Кугезе кочам М.А.Александров химий ден биологий деке йоча-шамычым шўманден. Кочам Михаил Михайлович НВП-ым (кызыт ОБЖ) вўден.

Меат Маша акам дене еш династийын пашажым умбакыже шуяш шонена. Тукыдем дене чот кугешнем.

Гавриил АЛЕКСАНДРОВ.
Морко, Арын.

Чавайн лўмеш

С.Г.Чавайнын шочмыжлан 135 ий темме лўмеш Руэм посёлкысо книгагудышто пайрем эртаралтын. Книгагудо пашаен В.И.Боква Сергей Григорьевичын илыш корныж дене палдарен. Йочашамыч почеламутым рушла да марла лудыныт. Руэм школын тунемшыже-влак Наталья Кулецакая, Кристина Николаева, Анастасия Таныгина, Аделина Рябинина, Лена Чендемерова, Даниил Таныгин (снимкыште) сенгыше-влак радамыш лектыныт.

Авторын фотож

Л.Г.ПАВЛОВА.

Медведево район.

Ныжыл, улышышо

Мый Цибикинур школышто кумшо классыште тунемам. Тунектышем Д.И.Чернякова дене икымше классыште палыме лийынам. Дина Ивановна моткоч уста, поро кумылан. Кокымшо авана мемнам возаш, лудаш да шотлаш веле огыл, тыгак тўрлө сомылым шукташ, келшен илаш тунекта, нелылыкым сенаш полша. Вашке Дина Ивановнан «шулдыржо йымач» лектына гынат, тудым эре ныжыл, улышышо тунектышо семын шарнаш тўналына.

Софья ЛАСТОЧКИНА.
Медведево район.

Ныл йолан йолташна

Циркач гай

Мыйын уло пинегем,
Граф лүман сай йолташем:
Шем шинчан, ола пунан,
Лач циркач гай койшан.

Кидым күшкө шуялтем –
Кокйола шогал чүчка.
Кидым үлыкө волтем –
Мландымбак пызнаш вашка.

Кочкышым моштен йодеш,
Почшым лупшкеден кушта.
Кидым шыпак нулалеш,
Мыйым савырен мошта.

Ошйолем, молан оптет?
Шыпланен молан от керт?
Пуру шокшо верышкет,
Еным лүдыктет тый вет.

Настя МИХАЙЛОВА.
Волжский, Кугу Корамас.

Палаш онай

Пырыс 100 наре тўрлө йў-
кым луктын мошта.
Таһастарашлан:
пий – лу йўкым гына.

Суртыштышт – изи сөсна

Сөсна дене родо огытыл,
но тудынла сигырат.
Лўмышт тенгыз дене кылдал-
тын, ийын моштат гынат,
вўдыштө огыт иле. Туштылан
вашмутым пальшда! Чын, тиде
тенгыз сөсна. Советский посёл-
ко гыч Еменгуловмыт ешыште
лач ты ныл йолан йолташ-влак
илат. Аня ден Тимур (снимкыш-
те) нуным моткоч йоратат.

– *Тенгыз сөснам ашнаш
куштылго, манаиш лиеиш. Ну-
нын почеш эрыктаиш веле
өрканыман огыл. Тўн шо-
тышто шудым кочкыт.
Клеверлан поснак куанат.
Изи сөснан ончылпўйжө веле
огыл, онгырпўйжат ймыржө
мучко кушкеиш. Садлан пен-
гыдырак кочкыш кўлеиш. Йол-
ташина-влак киярым, кешы-
рым, ковыштам, олмам, шур-
но пырчым, салат лышта-
шым йоратат,* – оила самы-
рык ава Наталья Валерьевна.

Тенгыз сөсналан кеч-могай
кочкышым пукшыман огыл.
Кочушмен, редис, шоган,
парентге, чеснок, лимон, гра-
нат, шинчаланшудо, фасоль,
шөр, шыл, муно, кинде таза-
лыкшылан энгекым ыштен
кертят. Тыгак пөлемыште
утыжым шокшо да юалге
лийшаш огыл.

Фотом еш архив гыч налме.

Ты ныл йолан йолташ-влак
ен-шамычын кумылыштым
савырен моштат. Шкешт де-
кат тўткышым йодыт. Нуным
чўчкыдын кидыш налман,
ниялтыман, кутырыман,
пырля модман. Камвозыкташ
ок лий, писын эмганен кер-
тыт. Кечеш лу минут дене
икмыняр гана веле малат,
иктаж коло наре шагат эре
чолгалыкыштым ончыктат.

– *Суртыштына моткоч
весела. Мемнан тыгак Кузя
пырысна уло. Тўналтыште
тўткын да орынрак онча
ыле. Кызыт тунемын шуын.
Икманаиш, ныл йолан йолташ-
влак дене келшен илена,* –
ойлат Аня ден Тимур.

Х.АЛЕКСАНДРОВА.

Пургыжым йората

Ныл йолан йолташнам
Пиклс манын лўмденна.
Тудо онай пий. Мыйым гын
чотак йората: онышкем
кокойла шогалеш да шўргем
нула. Школ гыч толамат,
яра жапем Пиклс дене
эртарем. Мландымбак лум
вочмылан пеш куаненам.
Пийнам издереш кычкаш
лиеш. Тудо нимо дечат огеш
лўд. Мыйым издер дене
шўдырен каен кертеш. Лум
пургыжышто почанаш
йората – чылт ошемын
пыта, шкежат лум
гай коеш. Йол-
ташемым йоратем
да чаманем.

Рома СЕРГЕЕВ.
Морко, Арын.

Авторын фотожо.

Тушто

Өрышыжө
уло, а пондашыже
уке.

Руэм школышто «Маленькие друзья с большим сердцем»
акций эртаралтын (снимкыште). Ныл йолан йолташна-влак-
лан кукшо кочкышым погенна. Акцийышке тунемше-шамыч,
нунын ача-авашт ушненыт. Погымо кочкышым приютышто
илыше пий ден пырыс-влаклан колтымо.

Медведево район.

Л.Г.ПАВЛОВА.

11 ноябрь –
Энергосбереженийын
тўнямбал кечыже.

Виктория ИВАНОВАН сўретше.
Морко, Коркатово.

Шыже ончер

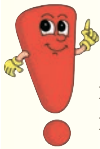
Волжский район Пётъял школышто шыже ончер эртаралтын. Тунемше-влак, тўрлө кушкылым, пакчасаскам, лышташым да молымат кучылтын, сылне поделкылам ямдыленыт. Кокымшо классыште тунемше Мирослава Григорьева (снимкыште) ача-ава дене пырля йомак пёртым келыштарен. Тыгай ончер йоча-шамычым сылнылыкым умылаш да аклаш, кидпашалан тунемаш кумыланда. Парня лывыргылыкым виянда.

Л.КОШАЕВА.

Авторын фотожо.

Шарнен кодса

Энергийым аралаш кўлмө нерген школыштат, мөнгыштат чўчкыдын ойлат. Шинчымашем келгемдаш манын, интернетыште лудым. Эн онайже да пайдалыж дене тендамаат палдарынем. Холодильникын кылмыктыше камерже ий дене леведалтын гын, тудо 20 процентлан шукырак тулым «кочкеш». Компьютер дене кече мучко пашам ыштыме годым мониторжым чарыман, но йортыман огыл. Шарнен кодса!

Алина СУББОТИНА.

2-шо номеран Морко школ.

– Уныкам,
тый дуршла-
гым молан шўк
ведраш кудалтенат?

– Ковай, тудо тоштемьн,
рожныныс.

Калык пале

◆ Тумна кычкыра – игече йўкшемда.

◆ Корак йўдйымакыла савырнен кара – йўштылан.

◆ Йўштө лийшаш вашеш йол кылмаш тўналеш.

Мастар кид

16 ноябрь – Полдышын кечыже.

Кўлеш: тўрлө полдыш, юж шар, клей.

Шарым овар-тен, пел могыре-шыже клей дене полдыш-влакым п и ж ы к т ы з а . Шарым пудештарыза. Вазе ямде.

Палаш онай

Пёръен-влакын чиемыш-тышт полдыш-ла пурла могырышто верланат, а ўдырамаш вургемыште – шола велне.

Ожно поян ешыште пёръен-шамычшке чиеныт, а ўдырамаш-влакым служанке-шамыччиктеныт.

М.ШКЕТАН ЛҮМЕШ МАРИЙ КУГУЖАНЫШ ДРАМЕ ТЕАТР		
10/11 18:00	В.Гуркин ЙОРАТЫМАШ ДА КОГОРЧЕН-ВЛАК Комедий	12+ Любовь и голуби
12/11 11:00	Ш.Перро ЗОЛУШКА Сказка	ПРЕМЬЕРА 6+ На русском языке
12/11 16:00	В.Матвеев АВА КАПИТАЛ Комедий	16+ Материнский капитал
18/11 19/11 16:00	Н.Арбан КЕНЕЖ ЙҮД Музыкальный комедий	ПРЕМЬЕР 12+ Летняя ночь

SHKETA.N.RU ☎ 78-13-78

«Ямде лий» газет
Тўн редактор
Л.Н.ГРИГОРЬЕВА.
Индекс: П4696.
Тираж 1550 экз.
Заказ
Формат – А-4-8.

УЧРЕДИТЕЛЬ-ВЛАК:
Марий Эл Республикысе Тўвыра, печать да калык-влакын пашашт шотышто министрстве, Марий Эл Республикысе «Марий Эл» савыктыш пёрт» КАУ.

Газетым Кыл, информационный технологий да массовый коммуникаций сферым эскерыме шотышто федеральный службын Юл кундем федеральный округысо управленийыштыже регистрироватлыме.
Номер – ПИ № ТУ52-01404,
2023 ий 22 сентябрьште пуымо.

0+ Печатьыш пуымо жап –
14-00,
фактически – 13-00

Авторын да редакцийын шонымашышт тўрлө лийын кертыт. Серыш-влак мөнгеш огыт колталт.
Ак – кутырен келшыме почеш.

https://vk.com/yamde_lii
<https://t.me/yamdelii>
E-mail: yamde_lii@mari-el.ru
(документ кагазлан),
yamde_lii@mail.ru
(автор-влаклан)
Сайтын адресше: ямделий.рф

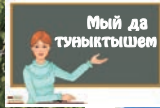
Газетым редакцийыште погымо да верстатлыме, «Марий Эл Республикысе Правительствын типографийже» ООО-што ямде оригинал-макет гыч савыктыме. Типографийын адресше: 424000, Йошкар-Ола, Комсомольский урем, 112.

Редакцийын да издательнын адресше:
424006, Йошкар-Ола, СССР Вооружённый Вийын 70-ше идалыкше урем, 20-шо пёрт.
Тел. 8(8362) 45-22-82.

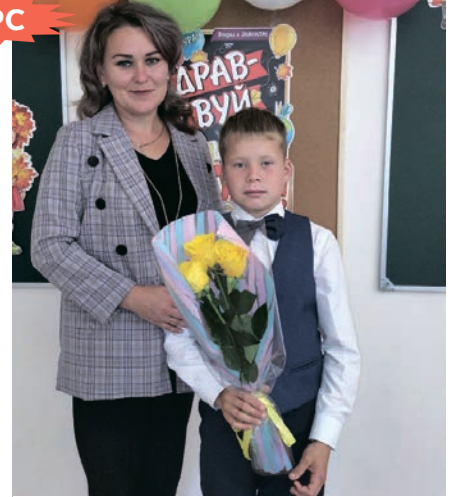
КОНКУРС

Варвара ПРОТАСОВА (2-шо номеран Советский школ) – туныктышыжо Е.В.Губина дене пырля.

Давид ТОКПАЕВ (Медведево, Знаменский) – туныктышыжо Г.Н.Кузнецова дене пырля.

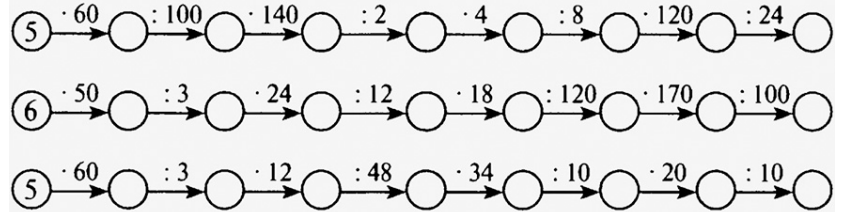

Егор ШУТЫЛЁВ (Параньга, Матародо) – туныктышыжо А.В.Морозова дене пырля.

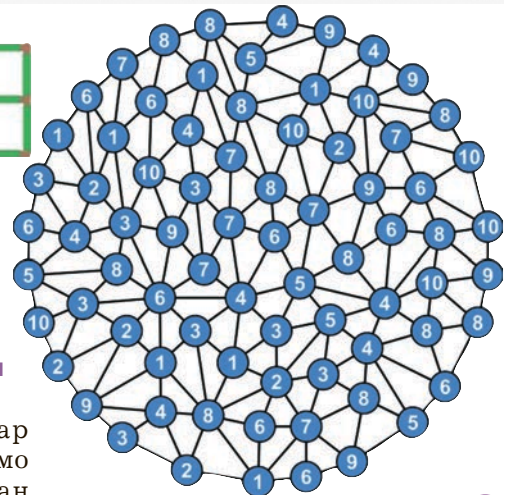
Иолчим-шамычлан тумышым кычалза.

Пример-влакым шотлыза.

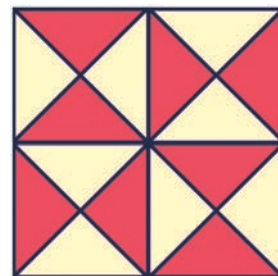

$$6 + 9 = 18$$

Ик шырпым верже дене вашталтен, чын вашмутым ыштыза.

1 гыч 10 марте кўрылдым кылым муза.

Сўретыште мыняр треугольник?

Сергайк кечыште игыжым коло гана пукна. Тудо 370 изи копшангым иканаште конда. Иге-шамычым 32 кече пукна. Чылаже мыняр копшангым нумалеш?

Интернетесе сўрет-влакым кучылтмо.

Серызе В.Ивановын шочмыжлан 8 ноябрьште 100 ий темын. Писательын илыш корныжо, творчестваже почеш кроссворд.

Шола гыч пурлашке: 1. Серызын пьесыже. 4. Граждан сар пагытым ончыктышо романже. 5. Ойлымашыже. 8. Шочмо верым моктышо почеламутшо. 9. Ялзанлык пашаенлан пöлеклалтше почеламутшо. 11. Йоча повестьше. 12. В.Иванов руш поэт-влакын сылнымутыштым кусарен. Тудо 14. Ойлымашыже. 15. Очеркше. 16. Ойлымашыже.

К ў ш ы ч ў л ы к ö : 2. Поэтым эше тыге манына. 3. Новеллыже. 5. Писательым марла кузе ойлена? 6. Шочмо ялже. 7. Лирический повестьше. 10. Пьесевлакым серыше – 13. Идалыкын пагытшым ончыктышо повестьше. В.СМИРНОВ ямдылен.